

**ENTITAT PÚBLICA DE TRANSPORT METROPOLITÀ
DE VALÈNCIA**

1. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ

1.1 Objectius

La Sindicatura de Comptes és l'òrgan al qual, amb la màxima iniciativa i responsabilitat, correspon el control extern econòmic i pressupostari de l'activitat financera del sector públic valencià, així com dels comptes que la justifiquen. Dins del dit sector públic, d'acord amb el que disposa l'article 2.1.a) de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, es troba l'Entitat Pública de Transport Metropolità de València (d'ara endavant l'Entitat o ETM).

En virtut del que disposa l'article 8.3 del citat text legal i de l'article 56 del Reglament de Règim Interior de Sindicatura de Comptes, aquest informe té un doble objectiu. En un primer moment l'informe s'orienta a determinar si els comptes de l'exercici 2002 de l'Entitat s'han presentat adequadament, d'acord amb els principis comptables aplicables, verificant el compliment de la legalitat vigent en la gestió del seu pressupost per a l'exercici per part de la ETM.

En virtut del que disposen els articles 2.1.a), 11 i 14.6 de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, reguladora de la Sindicatura de Comptes, el present informe té com a objectiu, així mateix, aportar la informació i les dades necessàries que permeten obtenir un judici suficient sobre la qualitat i la regularitat de la gestió economicofinancera de l'Entitat, proposant una sèrie de mesures orientades a millorar la gestió en exercicis futurs.

1.2 Abast i procediments de la fiscalització

1.2.1 Revisió financera

Aquesta Sindicatura ha examinat els comptes anuals de la ETM, que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2002, el compte de pèrdues i beneficis, així com la memòria corresponent a l'exercici acabat en dita data. Aquests documents s'adjunten íntegrament en l'annex d'aquest informe.

Els comptes anuals van ser formulats pel director de l'Entitat i aprovats pel Consell d'Administració en la sessió celebrada el 8 de maig d'aquest any i s'han presentat a la Sindicatura per mitjà de la Intervenció General de la Generalitat Valenciana (IGGV), dins del termini establert a l'efecte.

El treball de fiscalització s'ha realitzat d'acord amb els principis i les normes d'auditoria del sector públic elaborats per la Comissió de Coordinació dels Òrgans Públics de Control Extern de l'Estat Espanyol i amb les directrius aprovades pel Consell de la Sindicatura de Comptes, que requereixen l'examen, mitjançant la realització de proves selectives, de l'evidència justificativa dels comptes anuals i l'avaluació de la seua presentació, dels principis comptables aplicats i de les estimacions realitzades.

En l'examen dels comptes de l'Entitat hem efectuat les proves d'auditoria financera que s'han considerat necessàries en cada cas. Hem realitzat diverses proves selectives, revisat els sistemes de control intern de l'Entitat i incidit, de manera especial, en els aspectes que es detallen tot seguit:

- Revisió analítica dels comptes anuals examinats.
- Revisió de l'informe d'auditoria de la IGGV.
- Revisió dels procediments administratius de contractació de subministraments i serveis.
- Revisió dels epígrafs més significatius dels comptes anuals.

1.2.2 Revisió del compliment de la legalitat

D'acord amb els objectius de la fiscalització assenyalats en l'apartat 1.1 i amb l'enfocament descrit en l'apartat 1.2.1, s'ha revisat el compliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant l'exercici que va finalitzar el 31 de desembre de 2002.

La dita revisió ha consistit en la verificació, mitjançant proves selectives, del compliment dels aspectes rellevants establits en les normes jurídiques que es detallen a continuació:

- Llei de la Generalitat Valenciana 3/1986, de 24 d'octubre, de Patrimoni de la Generalitat Valenciana.
- Decret legislatiu del Consell de la Generalitat Valenciana, de 26 de juny de 1991, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana.
- Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques.
- Llei de la Generalitat Valenciana 9/2000, de 23 de desembre, de constitució de l'Entitat Pública de Transport Metropolità de València.
- Llei de la Generalitat Valenciana 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts per a l'exercici de 2002.
- Reial decret 1.643/1990, de 20 de desembre, que aprova el Pla General de Comptabilitat.
- Decret 204/1990, de 26 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre el reintegrament de transferències corrents i de capital.

- Acord del Govern Valencià de 5 d'octubre de 2001, pel qual s'aproven els estatuts de l'Entitat Pública de Transport Metropolità de València.
- Resolució de 18 de juny de 1991, de la IGGV per la qual s'aprova la informació que han de retre les empreses públiques.
- Resolució de 4 d'octubre de 1995, de la IGGV per la qual es determina el tractament comptable de les subvencions corrents percebudes per les empreses públiques.

2. CONCLUSIONS GENERALS

2.1 Revisió financera

Com a resultat del treball efectuat i amb l'abast descrit en l'apartat 1.2.1, no s'han posat de manifest fets o circumstàncies que afecten de forma significativa el caràcter representatiu dels comptes anuals fiscalitzats.

2.2 Revisió del compliment de la legalitat

Com a resultat de la revisió efectuada, amb l'abast descrit en l'apartat 1.2.2, s'han detectat dos incompliments rellevants de la legalitat aplicable a la gestió dels fons públics per part de la ETM durant el període d'examen. En concret es tracta de les qüestions següents:

- La ETM ha satisfet a diversos empleats un concepte retributiu denominat "complement variable", en considerar que les places que ocupen no es troben convenientment retribuïdes, comparant-les amb els llocs similars de la Generalitat Valenciana.
- L'Entitat ha comptabilitzat l'abonament d'una denominada "prima de productivitat", meritada a favor de determinats treballadors.

La meritació dels dos conceptes retributius citats i el pagament en el primer supòsit, s'ha realitzat sense ajustar-se al que disposen els apartats 2n. i 6é. de l'article 29 de la Llei 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'exercici de 2002, tal com s'indica en l'apartat 4.4.1 d'aquest informe.

3. INFORMACIÓ GENERAL

3.1 Naturalesa i objecte

La ETM va ser creada per la Llei de la Generalitat Valenciana 9/2000, de 23 de desembre, que al llarg del seu articulat regula la seua naturalesa i règim jurídic, les competències que li són assignades, els seus òrgans de govern, així com el seu règim economicofinancer, patrimonial i personal.

La ETM és un organisme de dret públic dels previstos en l'article 5 de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, (LHPGV), dotat amb personalitat jurídica pròpia i independència de la Generalitat, a la qual s'encomana que adopte les mesures necessàries per a fer efectiva la cooperació de la Generalitat amb els ajuntaments i d'altres administracions públiques, en els serveis de transport públic regular de viatgers en l'àrea metropolitana de València, així com en matèria de serveis de taxi.

L'Entitat té plena capacitat jurídica per al compliment dels seus fins i en l'exercici de 2002 es trobava adscrita a la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports. Tal com disposa l'article 3 de la seua llei reguladora, l'Entitat es regeix pel dret privat amb caràcter general, encara que per a alguns sectors de la seua activitat preveu, de forma expressa, subjectar-se al dret administratiu: procediments de formació de la voluntat dels seus òrgans, règim economicoadministratiu i pressupostari, així com contractació administrativa.

La Llei de la Generalitat Valenciana 9/2000, de 23 de desembre, enumera en el seu article 5 els òrgans rectors de l'Entitat, les competències de la qual són desenvolupades en els articles 6 a 24 dels seus estatuts. Els òrgans rectors de l'ETM són els següents:

- a) El Consell d'Administració, la presidència del qual s'assigna al conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, i els vicepresidents són l'alcalde de València i el director general de transports de la Generalitat Valenciana. El Consell funciona en Ple o en Comissió Executiva.
- b) El director de l'Entitat, nomenat pel conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, a proposta del Consell d'Administració, que s'encarrega del funcionament ordinari de l'Entitat.

L'article 10 de la citada Llei preveu l'existència dels anomenats Consells d'Operadors, un dels quals, el dels operadors de serveis regulars de viatgers i un altre el dels operadors de taxi. Es tracta d'òrgans col·legiats de caràcter representatiu que informaran amb caràcter no vinculant el projecte de pressuposts, així com les propostes de tarifes, preus i taxes al Consell d'Administració.

3.2 Activitat desenvolupada en l'exercici

Els estatuts de l'Entitat fan referència a l'existència d'un informe de gestió anual que aprovarà el Consell d'Administració. Aquest informe es va presentar en la sessió del Consell d'Administració de l'Entitat que va tenir lloc el dia 8 de maig de 2003.

L'exercici de 2002 per a l'Entitat ha constituït el seu primer exercici complet d'activitat. Les actuacions desenvolupades s'han centrat principalment al voltant de les quatre línies de treball següents:

1. Transport metropolità i integració de les tarifes
 - Assumpció de la gestió per part de l'Entitat dels contractes-programa, signats al seu dia pel conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports i els operadors del Metrobus per a la integració de les tarifes.
 - Signatura del conveni entre la ETM i l'Ajuntament de València en el qual es regula la integració en el sistema metropolità, amb validesa per als anys 2002 i 2003, de l'Empresa Municipal de Transport.
 - Creació de la targeta "València Card T-1" que permet viatjar durant el dia en metro i autobús, i proporciona descomptes en diverses activitats turístiques i culturals en col.laboració amb Turisme València.
2. Imatge i comunicació
 - Participació de forma activa en la campanya prèvia i durant els primers dies de gener de vigència de la moneda euro, dels agents de control en tasques d'ajuda a usuaris i empreses del Metrobus.
 - Adhesió al dia europeu sense cotxe, posada en marxa del servei d'atenció al públic en la nova seu de l'Entitat, manteniment i desenvolupament de la pàgina web.
3. Gestió de l'àrea de prestació conjunta del taxi
 - S'ha realitzat el visat, la tramitació de la transmissió de la titularitat, els canvis de material, així com d'altres actes administratius de gestió i inspecció dels serveis (aeroport).
 - Convocatòria de quatre proves per obtenir el carnet de taxista de l'àrea de prestació conjunta de València.
4. Planificació i projectes de transport metropolità

- L'Entitat disposa d'una àrea de planificació encarregada de la realització d'estudis i projectes per a l'anàlisi i el desenvolupament de les estratègies de transport que té encomanades.
- Les activitats més rellevants realitzades durant l'exercici de 2002 han sigut la reorganització de serveis a l'Horta Sud i el Camp de Túria, estudis per a posar en marxa serveis de transport urbà en municipis petits, creació d'una base de dades de l'oferta de transport i de viatgers, i la realització d'un sistema d'informació geogràfica, direcció de projectes per a millorar les infraestructures d'accessibilitat al transport públic, i la realització d'una enquesta pannell sobre l'ús de l'"Abonament transport".

4. COMENTARIS SOBRE ELS ASPECTES MÉS IMPORTANTS DELS COMPTES ANUALS

4.1 Balanc

El balanç de l'Entitat al tancament de l'exercici de 2002 és, en euros, el que es mostra tot seguit.

ACTIU	31-12-02	31-12-01	Variació
Immobilitzat	162.701	99.243	63,9%
Immobilitzacions immaterials	22.718	27.845	(18,4%)
Immobilitzacions materials	139.983	71.398	96,1%
Actiu circulat	3.587.401	299.351	1.098,4%
Existències	307	0	--
Deutors	1.952.569	48	4.067.752,1%
Inversions financeres temporals	391	391	0,0%
Tresoreria	1.631.587	296.030	451,2%
Ajusts per periodificació	2.547	2.882	(11,6%)
Total actiu	3.750.102	398.594	840,8%

PASSIU	31-12-02	31-12-01	Variació
Fons propis	23.891	99.243	(75,9%)
Resultats negatius d'exercicis anteriors	(2.788)	0	--
Aportaci. socis per a compensar pèrdues	3.746.180	973.553	284,8%
Pèrdues i beneficis	(3.719.501)	(874.310)	(325,4%)
Ingressos per distribuir en div. exercicis	127.993	0	--
Provisions	9.250	3.765	145,7%
Creditors a curt termini	3.588.968	295.586	1.114,2%
Deutes amb entitats de crèdit	1.873.090	2.605	71.776,1%
Deutes amb empr. del grup i assoc. a c/t	105	0	--
Creditors comercials	1.536.724	230.238	567,5%
D'altres deutes no comercials	179.049	62.742	185,4%
Total passiu	3.750.102	398.594	840,8%

Quadre 1

En l'actiu del balanç destaca el "Circulant", amb el 95,7% del total, on l'import de "Deutors" i de la "Tresoreria", són xifres especialment significatives. L'"Immobilitzat", d'altra banda, representa el 4,3% restant.

Entre les variacions experimentades en l'exercici de 2002 respecte a l'exercici de 2001 dels elements que componen l'actiu, cal destacar el següent:

- L'increment en l'"Immobilitzat material" que, entre altres, recull l'adquisició del mobiliari de la nova seu.
- L'increment en la massa patrimonial "actiu circulant", es deu principalment a l'augment del saldo de "Deutors", en recollir el deute pendent del 50% de l'assignació pressupostària per a despeses corrents de l'exercici de 2002, per un import d'1.873.090 euros.

Pel que fa al passiu, la dada de major interés és l'import de "Creditors a curt termini", que representa un percentatge del 95,7%.

Les variacions més significatives es produeixen en "Creditors a curt termini" i correspon a una major activitat de l'Entitat i a l'increment del compte "Deutes a curt termini amb entitats de crèdit", que apleguen l'avançament subscrit amb una entitat financera per fer front a les necessitats de "Tresoreria", ja que la Tresoreria de la Generalitat Valenciana, no ha satisfet el 50% de l'assignació pressupostària de l'exercici de 2002.

En l'informe de fiscalització corresponent a l'exercici de 2001, proposàvem una sèrie d'ajusts i reclassificacions que afectaven el passiu del balanç, que l'Entitat ha considerat durant l'exercici de 2002.

No obstant això, cal indicar que no s'han realitzat de forma satisfactòria la totalitat dels ajusts plantejats, ja que a la data de tancament de l'exercici de 2002 es troba pendent d'ajustar un import de 2.788 euros. Aquest fet ha generat que en el compte "Resultat negatiu d'exercicis anteriors" del balanç figure erròniament el saldo esmentat adés amb signe negatiu, quan el que seria correcte és el saldo zero.

El fet anterior determina també que el saldo de l'epígraf "Fons propis", a 31 de desembre de 2002, hauria de ser de 26.679 euros.

La Llei de la Generalitat Valenciana 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts de l'exercici de 2002, va aprovar una aportació nominativa de 3.746.180 euros en concepte de transferències corrents, i 48.080 euros com a transferències de capital, destinada a finançar despeses d'adquisició d'actius de l'Entitat.

4.2 Epígrafs més significatius del balanç

4.2.1 Immobilitzat immaterial

Els saldos que componen l'”Immobilitzat immaterial” es troben valorats al seu preu d'adquisició, el qual inclou les despeses addicionals que produeixen fins que es troben en condicions de funcionament.

El saldo d'aquest epígraf que puja a 22.718 euros, representa el 0,6% dels actius totals a la data de tancament de l'exercici. En el quadre següent es mostra la composició del dit saldo, en euros:

Concepte	31/12/2001	Addicions	Baixes	31/12/2002
Propietat industrial	2.404	441	0	2.845
Aplicacions informàtiques	26.478	0	0	26.478
Amortització acumulada	(1.037)	(5.568)	0	(6.605)
Valor net	27.845	(5.127)	0	22.718

Quadre 2

Durant l'exercici de 2002, únicament s'ha produït augment en el compte “Propietat industrial”, per un import de 441 euros, corresponen a les despeses originades en obtenir la marca comercial i comunitària “ETM. Entitat de Transport Metropolità de València”.

S'ha calculat l'amortització de l'immobilitzat i hem arribat a la conclusió que l'amortització realitzada per l'Entitat és correcta, que els percentatges aplicats són raonables i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

L'immoble en el qual es troben ubicats els serveis centrals de la ETM està adscrit a l'Entitat, encara que en la data de realització de les tasques de fiscalització, no contaven amb la valoració del citat immoble.

La ETM ha de procurar que les instàncies competents de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació valoren l'immoble citat per a després reflectir-lo comptablement.

4.2.2 Immobilitzat material

Els béns compresos en l'immobilitzat material es troben valorats al seu preu d'adquisició, el qual inclou les despeses addicionals que es produïsquen fins la posada en condicions de funcionament.

El saldo d'aquest epígraf, puja 139.983 euros i representa el 3,7% dels saldos actius totals a 31 de desembre de 2002. La composició del saldo amb les quanties de cada un dels comptes que s'hi agrupen, és el que mostra el quadre següent, en euros:

Descripció	31/12/2001	Addicions	Baixes	31/12/2002
Instal.lacions tècniques	2.635	5.608	0	8.243
Utilatge	265	0	0	265
Mobiliari	33.563	63.607	0	97.170
Equip. Processos d'informació	27.681	5.862	0	33.543
D'altre immobilitzat material	9.005	7.579	0	16.584
Amortització acumulada	(1.751)	(14.071)	0	(15.822)
Valor net	71.398	68.585	0	139.983

Quadre 3

El compte "Mobiliari", ha experimentat un important increment equivalent al 189,5%, en la mesura que es recull la compra del mobiliari per a la nova seu de l'Entitat, per un import de 31.984 euros. L'expedient d'adquisició d'aquest mobiliari s'analitza en l'apartat 5 d'aquest informe.

El compte "D'altre immobilitzat material", aplega, entre altres, l'adquisició d'un monòlit exterior amb un cartell lluminós identificatiu de la nova seu.

Hem revisat una mostra significativa de les altes de l'immobilitzat produïdes en l'exercici i la seua imputació comptable és adequada. Cal indicar, però, les circumstàncies següents:

- No existeix aprovació de la despesa ni autorització per part del responsable de l'Entitat.
- No consta la data en la qual el responsable del departament competent done la seua conformitat a la prestació del servei.

Es recomana que l'Entitat elabore un manual de procediment de l'execució de la despesa, que reculli els extrems següents: proposta de despesa i confirmació d'existència de crèdit, aprovació per l'òrgan competent de la citada proposta, tramesa de factures una vegada registrades al departament que originà la despesa per a donar conformitat a l'adquisició o servei prestat.

La ETM ha adoptat en l'exercici de 2002 diverses mesures per a esmenar les deficiències que sobre els aspectes citats es posaren de manifest en l'informe de

fiscalització de l'exercici de 2001. En aquest sentit s'ha establert una fórmula de conformitat en les factures.

L'Entitat compta amb un inventari que hauria de ser completat, a fi d'oferir una major informació sobre la identificació de cada un dels béns que hi recull i indicar la seua ubicació.

Els elements de l'immobilitzat es troben coberts per les corresponents pòlisses d'assegurança i els imports assegurats són raonables respecte als que figuren en el balanç, com a valor net comptable de l'immobilitzat.

En el marc de la fiscalització realitzada, s'ha calculat l'amortització de l'immobilitzat i hem arribat a la conclusió que l'amortització realitzada per l'Entitat és correcta, que els percentatges aplicats són raonables i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

4.2.3 Deutors

El saldo d'aquest epígraf, que puja a 1.952.569 euros, representa el 52,1% dels actius totals a 31 de desembre de 2002. En el quadre següent, en euros, es mostra la composició del dit saldo:

Descripció	31/12/2002	31/12/2001	Variació
Clients	31.351	0	--
Deutors	48	48	0,0%
Entitats Públiques compte d'aportació	1.921.170	0	--
Total	1.952.569	48	4.067.752,1%

Quadre 4

El compte "Clients" recull el deute de "Turismo Valencia Convention Bureau" per la venda de 10.000 targetes turístiques T-1, al preu de 3 euros cada una més una compensació econòmica corresponent a 0,13 euros per targeta, segons l'acord marc de col.laboració subscrit el 29 de maig de 2002 per EMT, Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, ETM i la citada empresa. L'abonament s'ha produït en maig de 2003.

El compte "Entitats públiques, compte d'aportació", per un import d'1.921.218 euros es compon d'un 50% de l'assignació pressupostària per a despeses corrents de l'exercici de 2002, per un import d'1.873.090 euros, i de la totalitat de les subvencions de capital aprovades per aquest exercici que puguen a 48.080 euros i que al tancament de l'exercici no s'hi havia satisfet.

Les citades transferències han sigut satisfetes per la Tresoreria de la Generalitat Valenciana en els mesos de gener i febrer de 2003. El retard en l'abonament d'aquests pagaments ha provocat determinades necessitats de tresoreria, que s'ha resolt per mitjà d'una operació d'avançament de crèdit formalitzada amb una entitat financera, tal com es comenta en l'apartat 4.2.7 d'aquest informe.

4.2.4 Tresoreria

El saldo de l'epígraf "Tresoreria" a la data de tancament de l'exercici de 2002 puja a la xifra d'1.631.587 euros, 477 dels quals corresponen al saldo de caixa i la resta als saldos dipositats en els dos comptes corrents que l'Entitat mantenia oberts.

Descripció	31-12-02	31-12-01	Variació
Caixa	477	704	(32,2%)
Bancs	1.631.110	295.326	452,3%
Total	1.631.587	296.030	451,2%

Quadre 5

Hem confirmat els saldos recollits en el quadre anterior amb les entitats financeres amb què treballa l'Entitat, i al mateix temps hem constatat que no s'han meritat interessos en els comptes bancaris durant l'exercici de 2002 que haurien d'haver-se comptabilitzat en l'epígraf "Ingressos financers", dins del compte de pèrdues i beneficis.

En l'exercici de 2002 es va substituir una operació de crèdit que l'Entitat mantenia en una de les entitats financeres, amb un límit de 721.214 euros, per una altra nova operació, també sota la modalitat de crèdit en compte corrent, per un import de 3.000.000 euros, la finalitat de la qual era fer front a desfasaments de tresoreria derivats de la seua activitat. Aquesta operació s'ha concertat en les mateixes condicions que l'anterior.

En l'exercici de 2002, l'Entitat ha tingut en compte les recomanacions formulades en el nostre informe de l'exercici anterior, tant pel que fa a la reclassificació dels comptes de tresoreria, com de la necessitat de comptar amb la signatura de supervisió de control intern, en els arxius de caixa.

No s'ha posat en pràctica, però, la recomanació realitzada en l'informe de fiscalització de l'exercici de 2001, sobre l'establiment d'un sistema de signatura mancomunada en la disposició de fons dipositats en les entitats financeres, en les quals únicament té signatura autoritzada el director.

4.2.4 Fons propis

D'acord amb la resolució de la IGGV de 4 d'octubre de 1995, la ETM registra les subvencions corrents percebudes a càrrec dels pressuposts de la Generalitat en el compte "Aportacions de socis per a compensació de pèrdues", que està integrat en l'epígraf "Fons propis", i no com a ingressos d'explotació de l'exercici en què es concedisquen.

Tal com hem indicat en l'apartat 4.1 d'aquest informe, els saldos que integren aquest epígraf del passiu del balanç a 31 de desembre de 2001, no recullen de forma convenient els ajusts plantejats per la Sindicatura en l'informe de fiscalització de l'exercici de 2001, i els correctes són els següents, en euros:

Concepte	Saldo 31/12/02
Resultats negatius exercicis anteriors.	0
Aportació socis per a compensar pèrdues	3.746.180
Pèrdues i beneficis	(3.719.501)
Total fons propis	26.679

Quadre 6

La Llei 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'exercici de 2002, va aprovar una aportació nominativa de 3.746.180 euros com a transferències corrents per al funcionament de l'Entitat.

Com es pot comprovar de les dades recollides en el quadre anterior, l'Entitat ha tingut un resultat econòmic negatiu en el seu primer any complet d'activitat. L'aportació de la Generalitat Valenciana ha sigut superior a les pèrdues, per la qual cosa els fons propis són positius a la data de tancament de l'exercici.

4.2.6 Ingressos per distribuir en diversos exercicis

El saldo d'aquest epígraf, 127.993 euros, representa el 3,4% del passiu total a 31 de desembre de 2002. La composició de l'esmentat saldo, en euros, és el següent:

Concepte	Saldo 31/12/2001	Addicions	Baixes	31/12/2002
Subvencions de capital	99.244	48.080	19.331	127.993
Total	99.244	48.080	19.331	127.993

Quadre 7

El saldo que es presenta a la data de tancament de l'exercici 2001, per un import de 99.244 euros, és el determinat pels ajusts formulats en l'informe corresponent al citat exercici, que han sigut considerades per l'Entitat durant l'exercici de 2002.

Les addicions per valor de 48.080 euros, corresponen a la dotació per a les inversions prevista en la Llei 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'exercici de 2002.

Les baixes, per un import de 19.331 euros, corresponen al traspàs a resultats de la part corresponent a l'amortització de l'immobilitzat que han finançat, que inclouen 16.906 euros i 2.425 euros d'amortització de les altes d'immobilitzat produïdes en els exercicis de 2001 i 2002, respectivament.

4.2.7 Creditors a curt termini

El saldo d'aquest epígraf és de 3.588.968 euros i representa el 95,7% del total del passiu a 31 de desembre de 2002. La composició d'aquest saldo en euros, és la següent:

Concept	31/12/2002	31/12/2001	Variació
Creditors comercials	1.536.724	230.238	567,5%
Administracions Públiques creditores	179.049	62.742	185,4%
Deutes amb entitats de crèdit	1.873.090	2.605	71.803,6%
Deutes amb empreses grup i assoc. c/t.	105	0	--
Total	3.588.968	295.586	1.114,2%

Quadre 8

En el marc de la fiscalització realitzada hem revisat una mostra significativa dels saldos que componen la partida "Creditors comercials", en concret del compte "Creditors per prestació de serveis" i hem observat el següent:

- En diverses factures no consta la data en què la persona responsable n'ha prestat la conformitat.
- Els saldos corresponents a dos operadors de serveis de transport no recullen els deutes corresponents a l'exercici de 2002 per sengles imports de 35.810 euros i 6.712 euros. Aquests imports han sigut reconeguts i pagats en l'exercici de 2003 en concepte de "resta de compensació 2002".
- En un dels documents de suport, en concret en una ordre de pagament del director de les compensacions dels serveis als operadors, en l'exercici de 2003 s'han regularitzat 4.688 euros a l'operador Fernanbus, S.A., corresponents a la compensació per diferència d'ingrés de l'exercici de 2001.

En la revisió de la partida “Administracions Públiques creditores”, s’han posat de manifest les qüestions següents:

- Seguint les recomanacions fetes en el nostre informe de 2001, l’Entitat ha reclassificat el deute corresponent a l’import per reintegrar a la Generalitat Valenciana, per la subvenció rebuda en l’exercici de 2001 i no aplicada a la seua finalitat, per un import de 108.268 euros al compte “Administració autonòmica creditora”.
- En aquest saldo s’inclou el compte “Hisenda Pública creditora per conceptes fiscals”, on s’agrupen les quantitats retingudes pel IRPF, corresponents a l’últim trimestre de l’any, les quotes de la Seguretat Social corresponents al mes de desembre i la liquidació de l’IVA de l’últim trimestre, per un import total de 69.909 euros. Hem comprovat que la ETM els ha ingressats en el primer trimestre de 2003.

4.3 Compte de pèrdues i beneficis

El compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 2002, en euros, té la composició següent:

DESPESES	31/12/2002	31/12/2001	Variació
Aprovisionaments	11.108	8.299	33,8%
Despeses de personal	1.208.183	718.887	68,1%
Dotació amortització immobilitzat	19.639	2.788	604,4%
Altres despeses d'exploració	2.531.785	136.891	1.749,5%
Beneficis d'exploració	0	0	0
Despeses financeres i assimilades	3.583	7.455	(51,9%)
Resultats financers positius	0	0	0
Beneficis d'activitats ordinàries	0	0	0
Resultats extraordinaris positius	25.497	0	--
Benefici abans d'imposts	0	0	0
Resultat positiu de l'exercici	0	0	0

INGRESSOS	31/12/2002	31/12/2001	Variació
Import net xifra de negocis	29.300	0	--
D'altres ingressos d'exploració	1	0	--
Pèrdues d'exploració	3.741.415	866.855	331,6%
D'altres interessos i ingressos assimilats	0	0	0
Resultats financers negatius	3.583	7.455	(51,9%)
Pèrdues activitats ordinàries	3.744.998	874.310	328,3%
Subvencions de capital transferides	22.118	0	--
Ingressos extraordinaris	3.380	0	--
Resultats extraordinaris negatius	0	0	0
Resultat negatiu de l'exercici	3.719.501	874.310	325,4%

Quadre 9

Les variacions experimentades en el compte de "Pèrdues i beneficis" de l'exercici de 2002 respecte de l'exercici de 2001 més significatives són les següents:

- L'increment de l'epígraf "D'altres despeses d'exploració", en concret en el compte "Serveis de professionals independents, ve determinat principalment per al nou contracte d'assistència tècnica sobre integració de tarifes, subscrit per l'Entitat amb l'empresa "Estudis, projectes i planificació, S.A."

- Les despeses de personal s'han incrementat en un 68,1%, ja que l'exercici de 2002 és el primer any complet d'activitat.

El resultat de l'exercici de 2002 reflecteix unes pèrdues de 3.719.501 euros. Entre les despeses destaquen els epígrafs "D'altres despeses d'explotació" i "Despeses de personal", que representen sengles percentatges del 67,08% i el 32,01% del total.

En l'exercici de 2002 l'Entitat ha obtingut ingressos propis a diferència del que ha ocorregut en l'exercici anterior. Aquest ingressos es deuen a la venda de targetes turístiques Valencia-Card T-1, i als ingressos de caràcter extraordinari per una regularització de l'import d'una prima d'assegurança de vida, comunicada en l'exercici.

4.4 Epígrafs més significatius del compte de pèrdues i beneficis

4.4.1 Despeses de personal

La composició de les despeses de personal, que representen el 32,01% del total de despeses incloses en el compte de pèrdues i beneficis, és el que es detalla tot seguit, en euros:

Compte	31/12/2002	31/12/2001	Variació
Sous i salaris	931.867	548.193	70,0%
Seguretat Social a càrrec de l'empresa	267.103	166.694	60,2%
D'altres despeses socials	9.213	3.990	130,9%
Total	1.208.183	718.877	68,1%

Quadre 10

Al llarg de l'exercici de 2002 la plantilla de l'Entitat no ha experimentat cap variació quant al nombre de persones que la componen. El personal al seu servei són 38 persones.

Pel que fa a les retribucions aplicades en el present exercici, es corresponen amb les diverses situacions individualitzades reconegudes als treballadors de l'Entitat, cosa que ha determinat la pròrroga, en l'exercici de 2002, de determinades circumstàncies aplicades en l'exercici anterior.

Les qüestions concretes que han sigut prorrogades per a l'exercici de 2002 són: l'increment en un 2% més la revisió salarial del 0,7% i la percepció de tres gratificacions extraordinàries, una de les quals percebuda en el mes de març.

El compte "Sous i salaris" recull el salari anual de la plantilla de l'Entitat i la xifra de 9.250 euros en concepte de "prima de productivitat", que segons l'esborrany del futur

conveni laboral percebran els treballadors de l'Entitat. Per aquest motiu l'Entitat ha dotat una provisió de riscos i despeses durant l'exercici de 2002.

Quant a aquesta circumstància cal fer les observacions següents:

- S'ha reflectit en la comptabilitat una mera intenció de voluntats, ja que es tracta d'un esborrany de conveni que havia d'aprovar-se en l'exercici següent.
- Es tracta d'una "prima de productivitat", concepte retributiu que requereix d'una sèrie de requisits essencials com ara la identificació i definició d'un sistema d'objectius; la determinació i quantificació d'uns nivells a aconseguir en cada àrea, servei o lloc de treball, etc., que l'Entitat no ha previst.
- La ETM no ha formalitzat els tràmits per sol·licitar l'autorització del Consell, tal i com disposa l'article 29.6 de la Llei 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a 2002.
- Aquesta llei disposa que les entitats de dret públic podran pagar el concepte de productivitat sempre que s'ajusten als requisits marcats per l'article 29.6, però que prèviament a l'aplicació efectiva hauran de comptar amb l'autorització del Consell de la Generalitat per a les quanties assignades individualment al personal.
- La ETM no n'ha sol·licitat cap autorització del Consell, i això hauria d'haver bastat per no haver meritat la productivitat corresponent a l'exercici de 2002.
- Per tot això, no sembla convenient considerar-ho per a l'exercici de 2002 i l'Entitat hauria de regularitzar el dit saldo.

En la revisió de les nòmines del personal de la ETM hem comprovat que determinats treballadors cobren un determinat "complement variable", per un import anual de 4.866 euros. Pel que fa a aquest concepte salarial, interessa destacar el següent:

- La justificació aportada per l'Entitat perquè determinats treballadors cobren aquest concepte salarial és que les places no es troben degudament classificades, comparades amb llocs similars en la Generalitat Valenciana.
- En la documentació facilitada per l'Entitat no consta cap resolució del director que servisca de justificació per al pagament d'aquests complements.
- L'assignació d'aquests complements retributius no és la solució per pal·liar desajusts entre les funcions dels llocs de treball i les qualificacions dels que ocupen.

Aquests ajusts haurien d'haver-se formalitzat en la corresponent relació de llocs de treball. Igual que l'exercici anterior l'Entitat no disposa de la preceptiva relació de llocs de treball.

- Tal com disposa l'article 29.2 de la Llei 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a 2002, cal ressaltar que per a determinar o modificar les condicions retributives, és preceptiu un informe favorable de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació i de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

Igual que en l'informe corresponent a l'exercici de 2001, la revisió dels expedients de personal ha posat de manifest que no tenen l'acreditació de les circumstàncies acadèmiques de cada un dels empleats, justificades pels corresponents títols oficials.

Per acabar i pel que fa a aquest epígraf de despeses de personal, hem revisat una de les nòmines de l'exercici per comparar les similituds amb la revisada en l'exercici anterior. S'han revisat les circumstàncies laborals i retributives d'una mostra significativa dels expedients del personal al servei de l'Entitat i, de la revisió efectuada, es conclou que les variacions produïdes en les retribucions són coherents amb l'augment del 2% i amb l'increment d'aquest percentatge mitjançant una revisió salarial del 0,7%, en aplicació de les condicions individuals reconegudes a diversos treballadors de l'Entitat.

4.4.2 D'altres despeses d'explotació

El conjunt de saldos recollits en aquest epígraf representa el 67,1% del total de despeses de l'exercici de 2002, i la seua composició, en euros, és la següent:

Descripció	31/12/2002	31/12/2001	Variació	%
Serveis exteriors	277.809	118.861	158.948	133,7%
Tributs	287	0	287	--
D'altres despeses de gestió corrent	2.253.689	18.030	2.235.659	12.399,6%
Total	2.531.785	136.891	2.394.894	1.749,5%

Quadre 11

El total de despeses comptabilitzades en la partida "Serveis exteriors", representa el 7,4% de les despeses totals de l'exercici, i la seua composició, en euros, és la següent:

Descripció	Import
Arrendaments i cànons	11.293
Reparacions i conservació	1.503
Serveis professionals independents	157.863
Primes d'assegurances	1.565
Publicitat i propaganda	24.485
Subministraments	5.178
D'altres serveis	75.922
Total serveis exteriors	277.809

Quadre 12

Hem revisat una mostra significativa dels saldos d'aquesta partida, i n'hem de manifestar el següent:

- Amb caràcter general, tal com indicàvem en l'informe de fiscalització de l'exercici 2001, l'Entitat no té un manual de procediments.

També amb caràcter general, en els saldos revisats no hi ha proposta de despesa per part del responsable del departament competent ni autorització de la despesa; i en la majoria de casos tampoc no consta que s'hi hagen sol·licitat ofertes alternatives per assolir millor preus.

- En nombroses ocasions encara que hem comprovat l'existència de conformitat en les factures amb els serveis prestats, no hi consten la data en què el responsable en dóna el vist-i-plau.
- S'han realitzat dues adquisicions a empreses distintes d'adhesius descans setmanal taxi. La segona de les adquisicions té un preu inferior en més de la meitat del facturat en la primera de les compres. Aquest fet no s'hauria produït si en un principi s'hagueren sol·licitat diversos pressuposts alternatius.
- Hem comprovat que en un supòsit d'adquisició d'uniformes s'ha registrat la factura i comptabilitzat la despesa amb una data anterior a la que figura en la nota de lliurament dels citats uniformes.

La composició de les despeses comptabilitzades en la partida "D'altres despeses de gestió corrent", per un import de 2.253.689 euros, és la següent.

Descripció	Import
Subvencions per compensació servei públic	948.208
Subvenció Ajuntament de València	1.020.000
Ajudes cessament activitat taxi	285.481
Total altres despeses gestió corrent	2.253.689

Quadre 13

Les dades de major interès que s'han posat de manifest en el marc de la fiscalització realitzada són els següents:

- El compte “Subvencions per compensació servei públic”, recull els imports per pagar als distints operadors per l'ús de títols d'integració, com a conseqüència de la diferència entre l'ingrés que s'obtingria amb la tarifa segons els distints contractes programes subscrits entre l'Entitat i els operadors, i l'ingrés obtingut per l'ús d'aquests títols.

La revisió dels apunts del major d'aquest compte ha posat de manifest que la ETM ha computat un import de 79.657 euros corresponents a l'exercici de 2001; un excés de despesa compensat als operadors respecte a la liquidació definitiva que es produeix en l'exercici de 2003, per un import de 50.599 euros, i un defecte de despesa per aquest mateix concepte, per un import de 42.522 euros corresponent a dos operadors, com hem indicat en l'apartat 4.2.7.

- El compte “Subvenció Ajuntament de València”, recull la compensació a l'Empresa Metropolitana de Transport pel menor ingrés obtingut per l'ús dels títols d'integració de tarifes, l'import de la qual per a l'exercici de 2002 és d'1.020.000 euros, segons el conveni subscrit entre ETM i l'Ajuntament de València.
- El compte “Ajudes per cessament activitat taxi”, recull les ajudes concedides per l'Entitat a transportistes autònoms titulars d'autoritacions del taxi de l'àrea de prestació conjunta de València que abandonen l'activitat, per un import de 285.481 euros, segons la convocatòria publicada en el DOGV.

Hem revisat una mostra de sol·licituds de les dites ajudes i el seu procés d'adjudicació, la documentació aportada i la seua valoració, així com la resolució de la concessió i considerem que aconsegueixen els requisits establits en la convocatòria.

5. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

5.1 Abast i objecte de la revisió efectuada

La ETM com la resta de les entitats públiques de la Generalitat Valenciana, es troba subjecta a la pràctica totalitat de l'articulat de la LCAP, segons el que preveu l'article 3.2.c) de la Llei reguladora de l'Entitat i l'article 4.3.c) dels seus estatuts.

L'article 15.1.i) dels estatuts de la ETM atribueix al president l'exercici de les facultats ordinàries com a òrgans de contractació de l'Entitat, dins dels límits legals i pressupostaris i en les condicions en que, si escau, establisca el Consell d'Administració. L'exercici d'aquestes facultats es pot delegar en el director de l'Entitat i en el president de la Comissió Executiva, amb les limitacions que acorde el Consell d'Administració.

El Consell d'Administració, en la seua sessió constitutiva celebrada el 26 de febrer de 2001, va acordar autoritzar el director perquè iniciés el funcionament ordinari de l'Entitat i pogués dur a terme les actuacions necessàries a l'efecte. Entre aquestes se'l facultava perquè realitze els actes o negocis jurídics que calguen i que subscriba els documents, convenis, tant públics com privats, necessaris.

Una vegada aprovats els estatuts de la ETM, en els quals s'atribueixen al president les funcions pròpies de l'òrgan de contractació, calia adaptar la delegació inicial efectuada pel Consell d'Administració en el director a la nova regulació estatutària, cosa que es va realitzar mitjançant la resolució del president del Consell d'Administració, de data 30 d'octubre de 2002.

En aquesta resolució, el president delega en el director l'exercici de les facultats ordinàries com a òrgan de contractació per als contractes administratius d'import igual o inferior al límit permès d'acord amb la legislació aplicable, per a ser adjudicats pel procediment negociat. Aquesta delegació es realitza dins dels límits prèviament autoritzats pel Consell d'Administració, en la seua reunió de data 13 de desembre de 2001.

La fiscalització dels procediments de contractació de l'Entitat s'ha realitzat d'acord amb la informació rebuda de l'ens fiscalitzat. A fi d'analitzar de forma detallada el compliment de les diverses formalitats establides en el citat text legal, s'ha sol·licitat una relació d'expedients tramitats durant l'exercici de 2002, tot expressant-hi l'objecte de la contractació, el preu de l'adjudicació i el nom o la denominació de l'adjudicatari.

5.2 Conclusions de la revisió d'expedients de contractació administrativa

Per a fiscalitzar l'àrea de contractació de la ETM s'han seleccionat un total de 5 expedients, entre els recollits en la relació aportada per l'Entitat. Els expedients concrets són els que indiquem en el quadre següent, on expressem, l'objecte i l'import en euros d'adjudicació de cada un, amb un número de referència que ha sigut assignat segons la llista facilitada per la ETM:

Núm. ref.	Objecte	Import
1/01	Arrendament seu ETM a l'Av. Catalunya	8.655
3/01	Assistència tècnica. Targetes intel·ligents.	29.019
1/02	Diversos temes de planificació, gestió i formació	240.190
2/02	Campanya de publicitat "Dia sense cotxes"	17.560
3/02	Subministrament mobiliari per a la nova seu ETM	27.153

Quadre 14

Amb caràcter general podem afirmar que els expedients revisats s'han tramitat de conformitat amb el que disposa la LCAP i les disposicions reglamentàries que la desenvolupen.

En qualsevol cas, després de la revisió realitzada cal destacar la sèrie de consideracions i observacions comentades en els apartats següents.

5.2.1 Actuacions administratives prèvies

Quant a la preparació dels contractes la ETM incorpora als respectius expedients els documents preceptius, per la qual cosa ha de valorar-se positivament la formalització d'aquesta fase dels contractes.

L'única excepció és l'expedient 1/2001, ja que en aquest cas falten els preceptius documents preparatoris. En concret, ja que es tracta d'un contracte d'arrendament d'un local, hauria de constar en l'expedient un document previ on un professional qualificat propose un determinat preu de lloguer, en funció de la situació actual de mercat i la ubicació i característiques de l'immoble, que té una superfície construïda de 130 metres quadrats.

5.2.2 Procediment d'adjudicació

Quant a la selecció dels contractistes, es justifica correctament, per raó de la quantia, l'aplicació del procediment negociat sense publicitat en els expedients 3/2001, 2/2002 i 3/2002. En l'expedient 1/01, però, no es justifica la utilització de dit procediment.

Respecte als criteris que s'estableixen en els plecs per a seleccionar els contractistes, cal dir el següent:

- En l'expedient 3/2002 s'estableix l'experiència com un dels criteris que s'han de tenir en compte per a l'adjudicació, cosa que resulta improcedent perquè l'experiència és una característica pròpia de l'empresa i no de l'oferta realitzada.

- En l'expedient 3/2002 que aplica el procediment negociat sense publicitat, s'estableix com a criteri d'adjudicació únic el millor preu. Ja que es permet en el plec la possibilitat d'optar entre realitzar l'adjudicació conjuntament o dividida en diversos lots, existeix una indeterminació quant a la manera d'aplicar aquell criteri, ja que segons es referisca a una o a una altra de les alternatives possibles, el resultat podrà ser distint.
- En els expedients 3/2001 i 1/2002, s'estableixen en els plecs respectius fórmules distintes per a valorar el criteri de l'oferta econòmica. Així, en el primer cas, s'assenyala que l'oferta més econòmica serà valorada amb 35 punts i la resta d'ofertes rebran una puntuació disminuïda en el percentatge de diferència amb aquella. En canvi, en l'expedient 1/2002, s'assenyalen que "les ofertes es puntuaran amb el valor resultant d'interpol·lar linealment entre l'oferta amb la menor baixa, a la qual s'assignarà zero punts i la de major baixa, a la qual s'assignarà deu punts".

En els plecs s'exigeix dels contractistes la presentació de tres sobres on s'incloga la documentació administrativa, l'oferta tècnica i l'oferta econòmica, respectivament. No obstant això, l'article 80.1 del Reglament general de la LCAP, sols preveu l'existència de dos sobres: un per a la documentació administrativa i l'altre per a la proposició presentada per cada licitador.

5.2.3 Documentació acreditativa de l'adjudicatari

Pel que fa a la documentació aportada pels contractistes s'observen determinades mancances, que són les següents:

- En els expedients 1/2002, 2/2002 i 3/2002, no s'exigeix que la declaració responsable de no estar immers en les prohibicions legals per a contractar es realitze davant una autoritat administrativa, notari públic o organisme professional acreditat, tal com exigeix l'article 21.5 de la LCAP.
- En els expedients 2/2002 i 3/2002, en aquest cas en relació amb un dels adjudicataris, no s'aporten les certificacions positives d'estar al dia en el compliment de les obligacions de la Seguretat Social ni les de caràcter tributari.
- En l'expedient 1/2002, no s'exigeix al contractista que aporte cap documentació.

5.2.4 Execució dels contractes

Finalment, quant a la fase d'execució dels contractes seleccionats, cal indicar el següent:

- L'expedient 3/2001 té un termini contractual de 4 mesos, però es produeix un retard de més de set mesos en la seua execució sense que es formalitze cap pròrroga, que d'altra banda no estava prevista en el plec. Aquest retard no és

imputable al contractista segons es desprén de l'informe de data 31 de desembre de 2002, emés pel cap d'àrea d'ETM.

- En l'expedient 1/02 es du a terme una modificació contractual per import de 43.527 euros (IVA inclòs). Aquesta modificació afecta un contracte inicial l'objecte del qual no va ser definit de manera precisa.

6. RECOMANACIONS

Amb independència de les conclusions recollides en l'apartat 2 d'aquest informe i d'aquelles observacions i comentaris esmentades en els apartats anteriors, cal formular les recomanacions següents:

- a) Encara que es dipose dels llibres de comptabilitat en què suporten els comptes anuals en suport magnètic, existeix l'obligatorietat d'obtenir-los i conservar-los, per la qual cosa l'Entitat haurà de disposar-ne. Aquesta recomanació ja va ser feta en l'informe de fiscalització de l'exercici de 2001.

En l'actualitat no sols el suport paper, sinó el suport magnètic permet que quede garantida l'autenticitat, integritat i conservació dels documents i llibres on consten les anotacions conseqüència de la gestió.

Quant al suport magnètic caldria dir que igualment haurien d'estar diligenciats per la signatura de la persona autoritzada, sense que l'accés a la informació que conté vinga condicionada a la tinença o no de determinades aplicacions informàtiques. És a dir, es tracta que els destinataris de la informació comptable puguen disposar de la dita informació com si es tractés dels tradicionals llibres de comptabilitat.

- b) Quant a la valoració pendent de l'immoble adscrit, l'Entitat ha d'instar i realitzar un seguiment puntual davant la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació per a obtenir-la i, una volta aconseguida, comptabilitzar-la.
- c) L'Entitat haurà de confeccionar i mantenir degudament el seu inventari en el qual es recullen la totalitat dels béns, tant propis com adscrits que componen l'immobilitzat, on estiguen convenientment identificats, numerats i amb una ubicació determinada.
- d) Quant al control intern sobre la disposició de fons dipositats en les entitats financeres, es recomana que l'Entitat establisca un sistema de signatures autoritzada mancomunada. Aquesta recomanació ja va ser feta en l'informe de fiscalització de l'exercici de 2001.
- e) Per a la correcta aplicació del principi de la meritació, es requereix comptabilitzar les previsions de despeses per compensacions, una vegada es dipose de les dades definitives.
- f) Es recomana establir un manual de procediment d'execució de la despesa que aplegue la necessitat de formalitzar, entre altres documents, la proposta de despesa i confirmació d'existència de crèdit, l'aprovació per part de l'òrgan competent de la citada proposta, així com que, una vegada es registren les factures, es trameten al departament que va originar la despesa perquè mitjançant la signatura identificada es preste la conformitat a la compra o servei rebut.

- g) En els supòsits d'adjudicació de contractes menors es recomana que l'Entitat sol·licite diversos pressuposts alternatius a fi d'evitar casos com el produït, en el qual per un mateix subministrament de material s'han pagat imports molt diferents.